

Recenze publikace: Zdravý vývoj dětí a učitelů v regionu

Petr Zemánek

KRÁTOŠKA, J., ŠTEIGL, J. *Zdravý vývoj dětí a učitelů v regionu*.
Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, 1. vyd. 78 s. ISBN 80
- 244 - 0651 - 1

Publikace *Zdravý vývoj dětí a učitelů v regionu* shrnuje ve formě sborníku referátů odborné vědecké výsledky pracovníků katedry antropologie a zdravovědy a katedry psychologie a patopsychologie Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Jednotlivé příspěvky se vztahují k problematice výzkumu somatického a psychického stavu zdravé populace na úrovni regionu. Danou lokalitou je národopisná oblast Valašsko.

V publikaci je zveřejněno celkem devět referátů. V úvodním příspěvku se zabývá jeho autor doc. Šteigl otázkami humanistické antropologie, které aplikuje na vývoj lidstva a jeho myšlení na počátku 21. století. V druhém referátu seznamuje doc. Krátoška čtenáře s regionem Valašsko. Lokalitu popisuje nejen z hlediska geografického, ale i z hlediska antropologických výzkumů, které se v dané oblasti od 60. let 20. století pravidelně konají. Oba autoři se zabývají obecnými poznatky, kterými čtenáři přinášejí širší pohled na danou problematiku.

Druhá část referátů je věnována psychologické oblasti. Příspěvek doc. Konečného se zabývá otázkami sociální pozice žáků ve školní třídě. Autor použil při výzkumu sociometrickou metodu (vyjádření sympatií a antipatií k jednotlivým žákům ve třídě), se kterou dospěl k velice zajímavým závěrům. Referát autorky PhDr. Petrové popisuje výsledky výzkumu v oblasti prožívání osobní smysluplné existence nejen u učitelů, ale i u studentů učitelství. Použitými výzkumnými metodami byl Logotest (zachycuje míru prožívané smysluplnosti) a Existenciální škála (sebeposuzovací škála subjektivní míry osobní smysluplné existence). Oba autoři velice podnětně zpracovávají oblast interpersonálních vztahů, které maximalizují příjemné pocity a minimalizují pocity nepříjemné, které sledovanou osobu oslabují a citově vnitřně zraňují.

Následující oblast se podrobně a konkrétně zabývá zdravím člověka. Zdravotní stav učitelů popisuje RNDr. Reiterová, která ve svém příspěvku srovnává a vzájemně poměruje dva na sobě zcela nezávislé výzkumy v regionu konané v letech 1932 - 1933 a 1998 - 2001. Autorka následně analyzuje a vysvětluje takto vzniklé rozdíly mezi oběma

šetřeními. Otázkami obecného zdraví učitelů se zabývá z pohledu internisty MUDr. Goldmann. Svým teoretickým příspěvkem založeným na bohaté životní medicínské praxi seznamuje čtenáře s možnými nemocemi a komplikacemi, které mohou učitele při jeho pracovním výkonu postihnout.

Na předchozí text navazuje svým referátem Mgr. Vechetová, která zkoumala problematiku náhlých poruch zdraví u žáků a studentů, jako jsou diabetes, epilepsie a astma, které se mohou dostavit v průběhu vyučování a reakci na tato náhle vzniklá onemocnění ze strany pedagogů. Příspěvkem pojednávajícím o předlékařské první pomoci seznamuje Mgr. Cichá čtenáře, učitele i veřejnost, s první pomocí při náhlých zdravotních onemocněních dětí a mládeže. Dále se zabývá vznikem jednotlivých onemocnění, jejich prevencí, doporučeným postupem léčby a zejména první pomocí při takto vzniklých zdravotních komplikacích. Autorka popisuje tři nejčastější druhy onemocnění: astma bronchiale (průduškový astmat), epilepsie (padoucnice) a diabetes mellitus (úplavice cukrová). Daný referát považuji z celého sborníku za stěžejní, neboť bych ho doporučil k podrobnému studiu nejen laickému čtenáři, ale i jako velice podnětný studijní text všem pedagogům a studentům učitelství.

V posledním příspěvku porovnávají autoři Mgr. Hřivnová a PaedDr. Kopecký klidové hodnoty krevního tlaku u dětí ve věku 7 - 15 let ve dvou oblastech. Těmito regiony jsou Valašsko (Vsetín) a Haná (Olomouc a Prostějov).

Sborník referátů přináší základní poznatky týkající se zdravého vývoje dětí a zdravotního stavu učitelů v daném regionu. Příspěvky komplexně charakterizují jednotlivé dílčí problematiky a jsou doplněny použitou literaturou. Tato publikace je napsaná velmi srozumitelně a je doplněna řadou velice zajímavých postřehů nejen teoretických, ale především praktických, které vycházejí z jednotlivých dílčích výzkumů či dotazníkových šetření. Publikace je vhodná i jako studijní materiál pro studenty učitelství zdravotněvědných předmětů.